

Nioårsutvärdering av strategiska innovationsprogram Metodrapport 2022

Utgivare: Vinnova – Sveriges innovationsmyndighet

Titel: Nioårsutvärdering av strategiska innovationsprogram: Metodrapport 2022

Författare: Tobias Fridholm och Mona Hallström Hjorth, Sweco

Serie och nummer: VR 2022:16

ISSN-nummer: 1650-3104

Utgiven: December 2022

ISBN-nummer: 978-91-987943-0-4

Diarienummer: 2021-02735

Innehållsförteckning

1. INTRODUKTION	4
1.1 UPPDRAG OCH OM METODRAPPORTEN	4
1.2 SYFTE OCH UTVÄRDERINGSFRÅGOR	4
2. METODOLOGISKA UTGÅNGSPUNKTER	6
3. METODER	8
3.1 DOKUMENTSTUDIER	8
3.2 REGISTERANALYSER	8
3.3 SJÄLVVÄRDERINGSENKÄT	9
3.4 INTERVJUER.....	10
3.5 WEBBENKÄTER	10
3.6 FALLSTUDIER	18
3.7 EXPERTBEDÖMNING.....	18
BILAGA A: ENKÄTFRÅGOR	20
BILAGA B: SJÄLVVÄRDERINGSENKÄT	32

1. Introduktion

1.1 Uppdrag och om metodrapporten

Verket för innovationssystem (Vinnova), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och Energimyndigheten (härefter beställarna) har gett Sweco i uppdrag att utvärdera samtliga 17 Strategiska innovationsprogram (SIP). Utvärderingen består i praktiken av 17 separata utvärderingar som genomförs efter att respektive program har pågått i nio år. Uppdraget baseras på ett ramverk som är gemensamt för alla 17 utvärderingar. Ramverket utvecklades under hösten 2021 i ett förstudieprojekt och baseras på hur uppdraget framställts i förfrågningsunderlaget och den dialog som Sweco hade med beställarna under förstudien.

Eftersom programmen startade successivt under en femårsperiod genomförs utvärderingen i årsetapper, där de program som passerat nio år utvärderas parallellt året därefter. Programmen utvärderas därför enligt följande:

- 2022, etapp 1: Metalliska material, LIGHTer, Produktion2030, Processindustriell IT och automation (PiiA) samt Swedish Mining Innovation (SMI)
- 2023, etapp 2: BioInnovation, Innovair, IoT Sverige, SIO Grafen, Smartare elektroniksystem (SES) och Swelife
- 2024, etapp 3: Drive Sweden, InfraSweden 2030, MedTech4Health, RE:Source och Smart Built Environment
- 2026, etapp 4 (således uppehåll år 2025): Viable Cities

Uppdraget innehåller även ett årligt inslag av övergripande analys och rapportering om de program som utvärderats under respektive etapp.

Metodrapporten som du nu läser, är ett fristående dokument som beskriver metoder och genomförande mer ingående än vad utrymmet i respektive utvärderingsrapport medger. Syftet med metodrapporten är att ge transparens kring hur utvärderingsresultaten har tillkommit.

1.2 Syfte och utvärderingsfrågor

Utvärderingen är både summativ (uppföljande, tillbakablickande) och formativ (utvecklande, framåtblickande). Huvudsyftet med utvärderingen är enligt uppdragsbeställningen att bidra till ett lärande för beställarna om insatsformen, påvisa resultat och tidig effekt från programmen, följa upp handlingsplanerna från sexårsutvärderingen, ge rekommendationer om avslutningsfasen och utgöra underlag för beslut om fortsatt finansiering.

Uppdraget baseras på fem utvärderingsfrågor, varav den första preciseras med fyra underfrågor:

1. Vilka resultat har hittills åstadkommit genom de projekt som har finansierats inom SIPen, och hur har programmet inklusive projekten utvecklats under programmets nio år, avseende:

- a. I vilken utsträckning har projekten lyckats mobilisera rätt kategorier eller konstellationer av aktörer och/eller bidragit till att öka eller vässa deras kompetens i något väsentligt avseende?
 - b. I vilken utsträckning har projekten bidragit till utveckling av metoder, arbetssätt och processer, som dels konkret innebär samverkan mellan aktörerna, dels sådana processer som är interna hos olika aktörer?
 - c. I vilken utsträckning har projekten bidragit till utveckling av ändamålsenliga regler eller andra incitament som styr utvecklingen i rätt riktning?
 - d. I vilken utsträckning har projekten bidragit till att få fram ny teknik, att bygga infrastruktur eller till att det har utvecklats nya framgångsrika produkter (varor och tjänster)?
2. Vilket mervärde har SIPens verksamhet haft för utvecklingen i det område som de verkar inom?
 3. På vilket sätt bidrar verksamheten i SIPen till de övergripande effektmålen för hela satsningen på SIPar? Har de senaste tre åren bidragit till en utveckling avseende effektmålen jämfört med utfallet i sexårsutvärderingen?
 4. Hur väl har SIPen lyckats genomföra arbetet med handlingsplanen som togs fram efter sexårsutvärderingen?
 5. Vilka är rekommendationerna för att SIPen ska vara framgångsrik i en avslutningsfas?

2. Metodologiska utgångspunkter

Utvärderingsfrågorna har besvarats genom en kombination av metoder och arbetsmoment. Varje fråga har adresserats genom ett flertal ansatser. Angreppssättet har tillämpats för att belysa samma undersökningsobjekt eller tema från flera håll. Det som inte framkommer med ett perspektiv kan visas med ett annat. Därigenom har det också ett kvalitetssäkrande syfte, eftersom det gör det lättare att upptäcka felaktigheter, komplettera och verifiera data från olika källor, och pröva alternativa tolkningar. Det är inte minst viktigt eftersom utvärderingen oundvikligen till stora delar har behövt baseras på metoder som innebär att de finansierade parterna själva skattar betydelsen av finansieringen och sina egna insatser, vilket innebär incitament att överdriva vad som faktiskt har åstadkommit.

Metoderna kompletterar också varandra resursmässigt, eftersom analys av kvalitativa data normalt kräver större arbetsinsatser än vad insamling av kvantitativ empiri för motsvarande verksamhet normalt gör. Något förenklat kan sägas att de kvantitativa underlagen påvisar generella mönster medan de kvalitativa synliggör kausalitet, SIPens roll och bidrar med specifika exempel.

Metoderna har inspirerats av vetenskapliga tillvägagångssätt för att säkerställa kvalitet, relevans och i förekommande fall undanröja bias i underlagen. I analysen av mervärde (additionalitet) har de analytiska koncepten och definitionerna hämtats ur den ledande forskningen på området.

Tabell 1 ger en överblick över metodmomenten och indikerar hur de har bidragit till att besvara respektive utvärderingsfråga.

Tabell 1: Metodtriangulering

UF	Dokumentstudier	Registeranalys	Intervjuer	Webbenkät	Självvärdering	Fallstudier	Experter
1.a	**	**	*	**	***	*	**
1.b	**		*	**	*	**	**
1.c	**		**	**	*	*	**
1.d	**		**	**	*	**	**
2	**	**	**	*	***	***	***
3	**	**	**	*	***	*	**
4	***		***		***		*
5	***	**	***	**	***	**	***

Förklaring: * = av viss betydelse, ** = av medelstor betydelse, *** = av stor betydelse

Genomförandet lades upp för att främja dialog längs vägen både internt inom Sweco och mellan Sweco och beställarna. Dialogen mellan Sweco och beställarna har skett genom:

- Månadsavstämningar där Sweco uppdaterat beställarna om uppdragets fortskridande, om de olika arbetsmomentens bidrag till genomförandet, och eventuella utmaningar, så att beställarna fått möjlighet att delge sina reflektioner
- Löpande dialog efter behov och beställarnas önskemål

Därtill genomförs ett avslutande, uppsummerande moment som innebär att Sweco internt utvärderar årets arbete och ger förslag på hur kommande års utvärderingar kan utvecklas. Dessa diskuteras därefter ingående med beställarna.

3. Metoder

3.1 Dokumentstudier

Dokumentstudier har varit en viktig del i empiriinsamlingen. Dels finns det ett digert material som beskriver programmens utveckling, dels har utvärderingen kunnat nyttja andra underlag, exempelvis beskrivningar av programmens och projektens sammanhang, och i viss mån rapporter och vetenskapliga artiklar som berör teman i utvärderingen. Dokumenten har för samtliga program inkluderat:

- Agendor
- Effektlogiker
- Handlingsplan efter sexårsutvärderingen
- Övergripande program- och styrdokument om SIP-instrumentet, inklusive SIP-instrumentets programlogik
- SIParnas rapporteringar till beställarna om genomförandet av handlingsplanerna
- Tre- och sexårsutvärderingarna
- SIParnas samtliga utlysningstexter

Vi har även studerat andra dokument om programmen, utifrån våra behov och vad som funnits tillgängligt. Däribland:

- Andra strategier och handlingsplaner
- Uppföljningar, utvärderingar och analyser av projektportföljen
- Andra dokument om programmets organisation och verksamhet

Andra slags dokument som studerats inkluderar:

- Dokument och litteratur som beskriver programmens insatsområden
- Underlag kopplade till fallstudierna, dels från programmen, dels ur dokument och artiklar från andra källor
- Rapporter, artiklar etc. som beskriver programmens och projektens verksamheter och sammanhang
- Vetenskaplig eller annan litteratur som beskriver koncept, modeller eller metoder som knyter an till utvärderingen, exempelvis additionalitet

3.2 Registeranalyser

Utvärderingen har under 2022 baserats på omfattande analyser av utdrag från Vinnovas databas med information om programmen och projekten. Att enbart Vinnovas databas har använts beror på att alla fem program som har utvärderats under 2022 rapporterar till Vinnova. Datautdragen

innehåller bland annat organisationsnummer på deltagande parter, vilket har möjliggjort kopplingar med andra data. Utifrån dessa data har figurer tagits fram som bland annat visar hur programmets finansiering har använts mellan olika parter, år och geografiskt. För att underlätta jämförbarhet över tid är de flesta figurer som baseras på registerdata desamma som figurer som också fanns med i sexårsutvärderingen.

Vi har behövt göra ett visst manuellt arbete för att bearbeta data, framför allt för att skapa användbara kategorier för analys. Däribland:

- Skapande av ett par analyskategorier som inte fanns i Vinnovas data
- Genomgång av listan på företag för att exempelvis sortera ut forskningsinstitut klassade som företag
- Genomgång av deltagare som saknar organisationsnummer eller är registrerade i en "udda" kategori, för att minska antalet kategorier
- Justeringar i ett par fall där delar av företag sålts och organisationsnummer bytts ut

Vinnova kunde till skillnad mot i sexårsutvärderingen inte erbjuda data på företag klassade som små och medelstora företag (SMF) respektive stora företag. Ingen annan leverantör visade sig kunna erbjuda sådana data heller, så vi beställde data från SCB med företag klassade i storlekar upp till och med 249 anställda respektive 250 anställda eller fler. Svenska myndigheter arbetar i stort sett alltid efter denna "enkla" definition på SMF. Den korrekta SMF-definitionen innebär emellertid även att årsomsättningen inte får överskrida 50 miljoner euro och balansslutningen inte överstiga 43 miljoner euro. Dessutom ska företagen inte ingå i koncerner som sammantaget överstiger detta. Dessa ytterligare kriterier är av betydelse i sammanhang som vårt, särskilt eftersom det är vanligt att stora företag deltar genom specialiserade dotterbolag som kan ha färre än 250 anställda. Vi har därför gått igenom listan vi erhöll från SCB och försökt att korrigera felaktiga klassningar. Vi har säkerligen inte lyckats fullt ut med detta, vilket innebär att SMF-kategorin sannolikt är något överskattad på bekostnad av kategorin stora företag. Enligt vår bedömning återfinns felen i de allra flesta fall bland företag som uppvisar enstaka och små deltaganden, och vanligen bland företag i vilka aktiemajoriteten ägs av en koncern som sammantaget blir ett storföretag men där företaget i fråga till stora delar "fungerar" som ett fristående SMF (vilket exempelvis det hypotetiska dotterbolaget "QWERTY Technologies AB" med ansvar för teknisk utveckling i koncernen "QWERTY AB" och samlokaliserat med koncernmodern knappast gör). Att dessa typer av företagsdeltaganden sannolikt dominerar bland felklassningarna begränsar "analysfelet". Jämförelser mellan SMF-deltaganden i sexårsutvärderingen och den här utvärderingen bör dock göras med försiktighet.

3.3 Självvärderingsenkät

I utvärderingens inledning fick SIParna en självvärderingsenkät i MS Word-format med ett litet antal frågor att besvara skriftligt. Frågorna valdes ut i egenskap av att vara särskilt centrala i utvärderingen, eller för att de förväntas generera svar av en längd, karaktär eller komplexitet som exempelvis en intervjuperson inte kan förväntas leverera. För att underlätta förankring i styrgrupperna (eller styrelserna, som de kallas i vissa program) fick programmen 1,5–2 månader på sig att besvara självvärderingsenkäten. Enkäten återfinns i Bilaga B.

3.4 Intervjuer

Intervjuer genomfördes för varje program med 5–8 företrädare för programkontoren, styrgrupper (däribland ordförande) samt finansiärens handläggare för programmen. I några fall intervjuades ytterligare individer eftersom de bedömdes ha information av särskild vikt för utvärderingen, exempelvis genom att tidigare ha ingått i programkontor eller styrgrupp. Företrädarna för programkontoret intervjuades i något fall flera gånger, efter att ytterligare frågor dykt upp i samband med utvärderingen. Urvalet av kategorier av intervjupersoner gjordes i dialog med programkontoret och beställarna. Intervjupersonerna kontaktades sedan av Swecos utvärderare per e-post, i en förfrågan som innehöll en kort beskrivning av uppdraget och syftet med intervjun.

Intervjuer gjordes även i fallstudierna, i normalfallet 2–5 intervjuer per fallstudie. Urvalet av intervjupersoner gjordes i dessa fall av utvärderarna i samråd med programmen, eller av utvärderarna utifrån vad som framkom under genomförandet av fallstudien i fråga. Kontakten med intervjupersonerna skedde på samma sätt som ovan.

Intervjuerna var semistrukturerade, det vill säga utgick från en på förhand formulerad frågelista (intervjuguide) men medgav följdfrågor och annan anpassning av intervjun beroende på vad som framkom och hur intervjun förlöpte. Intervjuguiderna till programkontor, styrgrupp och finansiärer baserades på en gemensam grund men anpassningar gjordes utifrån program och respektive intervjupersons roll och position. Merparten av intervjuerna genomfördes digitalt och svaren antecknades. Intervjupersoner har fått godkända citat i de fall citat har inkluderats i rapporterna.

3.5 Webbenkäter

3.5.1 Övergripande om enkäterna

Webbenkäter riktades till en representant per organisation som har ingått i de forsknings- och innovationsprojekt (Fol-projekt) som programmet har finansierat. Fol-projekt definierade vi som a) samtliga projekt som finansierats i öppna utlysningar samt b) de enskilda projekt som programkontoret bedömde var Fol-projekt.¹ Enkäterna gick således till både projektledare och projektdeltagare, och både nuvarande deltagare och de som deltagit tidigare i projekt i programmet ända från starten för nio år sedan. Vi tillämpade därmed samma urval för enkätdeltagare som användes i sexårsutvärderingen. Vi gjorde två enkäter:

- "Forskarenkäten" riktades till representanter för universitet, högskolor och forskningsinstitut
- "Företagsenkäten" skickades till representanter för alla slags organisationer som inte täcktes av forskarenkäten. Representanter för företag dominerade mycket stort i den, och någon enstaka procent representerade offentliga organisationer eller olika delar av civilsamhället.²

¹ Instruktionen till programkontoren var "Fol-projekt avser projekt av forsknings- eller innovationskaraktär som syftar till att ta fram nya lösningar. Det kan vara allt från tekniska till organisatoriska lösningar. Om den definitionen känns vag: Det viktigaste är att rensa bort projekt som helt klart inte är Fol-projekt, exempelvis projekt som varit utredningar åt programkontoret, konferenser, resultatspridningsevent och liknande."

² I kommande utvärderingar kan det bli aktuellt att göra specifika enkäter till offentliga organisationer eftersom de har delvis andra motiv och nyttor med sitt deltagande än vad företag har. I det här fallet gjorde vi dock ingen specifik enkät till dem eftersom antalet potentiella respondenter i samtliga fem program var så litet.

Enkäterna återfinns i sin helhet i Bilaga A sist i den här rapporten.

För att underlätta jämförelser av programmens utveckling formulerade vi där det passade enkätfrågor i analogi med sexårsutvärderingen. Därigenom kunde vi jämföra våra enkätsvar med motsvarande svar i den föregående utvärderingen. Det uppstod dock vissa metodologiska utmaningar kring detta, se avsnitt 3.5.4 nedan. För att inte ta för mycket tid från enkätrespondenterna valde vi att de deltagare som (såvitt vi kunde bedöma) även ingick i sexårsutvärderingens urval av enkätrespondenter inte skulle få alla enkätfrågor. De deltagare som tillkommit under år 7–9 i programmet fick därmed något fler frågor. Respondenter (individer) som angetts för flera projekt ombads att besvara enkäten sammantaget för alla projekten (vilket sällan var fler än två eller tre). Varje respondent fick på enkätens förstasida se en lista på vilka projekt som denne uppgetts vara kontaktperson för.

En organisation som deltagit i programmet genom flera projekt kunde således svara på samma enkät flera gånger om den hade representerats av olika individer, ett val som föll sig naturligt eftersom det var uppenbart i projektportföljerna att stora företag i många fall hade representerats av enheter och projekt som inte hade synbart täta kopplingar till varandra. Enkäterna var enbart på svenska, eftersom antalet deltagare från utlandet var mycket litet. Enkäten skickades därför inte till representanter för utländska deltagare.

Enkäterna skickades under perioden april till början på juni och var öppna i cirka sex veckor vardera. Vi gjorde i normalfallet två påminnelser. I samband med den första påminnelsen gjorde programchefen ett stödande utskick till respondenterna med uppmaning att besvara enkäten, och i samband med den andra påminnelsen gjorde Vinnovas handläggare det.

3.5.2 Insamling av kontaktuppgifter

Vinnova hade i sin databas bara e-postadresser till projektledarna. Således saknades e-postadresser till merparten av deltagarna. Metalliska material hade i stort sett dessa adresser för sitt program, och försåg oss med dem. För resterande fyra program hämtades dessa e-postadresser in i två omgångar. I den första omgången kontaktades projektledarna för respektive projekt. De fick varsin Excel-fil med organisationsnamn och -nummer på deltagande projektparter, och ombads att efter bästa förmåga komplettera med e-postadress till en person i respektive organisation som skulle kunna uttala sig om organisationens nytta av deltagandet genom att besvara enkäten i utvärderingen. Vår förfrågan åtföljdes av följebrev både från respektive programchef och Vinnova. Insamlingen resulterade i svar från cirka 40 procent av projektledarna i de fyra SIP-arna. Bortfallet var som väntat större ju längre innan utvärderingen som projektet hade avslutats, både vad gäller svar från (dåvarande) projektledare och dennes kapacitet att komplettera listorna.

I en andra omgång kompletterade vi luckorna genom att addera e-postadresserna till de representanter för projektparterna som hade uppgetts i de så kallade startrapporter som varje projekt måste lämna till Vinnova i samband med projektstart. Praktiskt taget samtliga startrapporter fanns att tillgå, dock enbart i inscannat format med e-postadresserna vanligen noterade för hand, så arbetet var manuellt. Dock saknades kontaktuppgifter till 18–33% av de projektparter som omfattades i detta andra steg. Vi avslutade med en viss manuell justering, exempelvis genom att systematiskt ändra e-postadresser till personer i organisationer som vi kände till hade ändrat e-

postdomäner sedan respektive projekt hade startat, exempelvis att alla @sp.se hade blivit @ri.se efter att den svenska forskningsinstitut-sektorn hade omorganiserats.

I slutändan blev våra e-postlistor relativt välfyllda men som förväntat var många av de e-postadresser som samlats in från startrapporterna inte längre aktuella, oftast på grund av att personerna inte längre var anställda i organisationen i fråga. Detta avspeglas i bortfallsanalysen nedan.

3.5.3 Svarefrekvenser och bortfallsanalys

Svarefrekvenser för enkäterna som helhet återfinns i Tabell 2. De ligger för företagsenkäterna mellan 34–49 procent. Eftersom det är en totalundersökning (det vill säga enkäterna har skickats till alla deltagare, inte bara till ett urval) och antalet svarande är stort, mellan 95–145 respondenter per enkät, ska enkätresultaten betraktas ha hög tillförlitlighet. Detsamma gäller för forskarenkäten, där svarefrekvensen är än högre, 51–69 procent, men antalet svarande något lägre, 59–88 per enkät. Andelen deltagare som inte gick att nå betraktar vi som relativt låg, mellan 14–26 procent per enkät. Analyserna kan i utgångspunkten därför göras med relativt hög träffsäkerhet.

I Tabell 3, Tabell 4 och Tabell 5 redovisar vi svarefrekvenser och bortfall nedbrutet på aktörgrupper och på vilken tidpunkt som respondenten inträdde i programmet (de som deltagit i flera projekt är registrerade på sitt första deltagande). Sammanfattningsvis bedömer vi att följande mönster i bortfallet skulle kunna påverka analysen:

- Svarefrekvensen för nytillkomna projektdeltagare (startår 2019 eller senare) är märkbart högre än för tidigare deltagare
- Andelen tidigare deltagare (startår före 2019) som inte har gått att nå är markant högre än motsvarande andel för nytillkomna deltagare

Kombinationen av dessa två punkter innebär att nytillkomna deltagare är tydligt överrepresenterade i underlaget. För alla enkäter totalt observerar vi att trots att gruppen med första projektstart före 2019 i utgångsläget är klart störst, 1628 respondenter jämfört med 946 respondenter i gruppen med nytillkomna deltagare, så var det i slutändan fler i den senare gruppen som svarade på enkäten: 502 svar, mot 454 i den förra.

Vad gäller hur olika aktörgrupper har gått att nå eller hur de har svarat på enkäten, observerar vi att bortfallet bland deltagare från forskningsinstitut är avsevärt högre än för universitet och högskolor. Det gäller för fyra av de fem programmen (Metalliska material är undantaget). I forskarenkäterna är således lärosätetsforskare överrepresenterade i en utsträckning som påverkar analysen. Vi ser två förklaringar till bortfallet bland institutforskare, där den viktigaste allt att döma är att många av dem har bytt arbetsgivare, och den andra är att omorganiseringar har lett till förändrade e-postadresser som vi inte klarat att korrigera för. I övrigt ser vi inga variationer mellan aktörgrupper som påverkar analysen i någon enkät.

Vi noterar också att det är möjligt att en liten andel enkätrespondenter i svenska organisationer inte var svenskspråkiga och därför inte kunde besvara enkäten, men vi bedömer att det eventuella bortfallet av det skälet har varit för litet för att inverka på analysen av enkäterna.

Tabell 2: Svarsfrekvens och bortfall i de två enkäterna

Företagsenkäten							
Program	Studs/Kan ej Svara/Avregistrerad	Ej svarat på enkäten	Helt eller delvis svarat på enkäten	Totalt underlag	Totalt antal respondenter som vi kunde nå	Andel av respondenterna som gick att nå	Svarsfrekvens för respondenterna som gick att nå
LIGHTer	49	131	111	291	242	83%	46%
Metalliska material	84	178	119	381	297	78%	40%
PiiA	104	214	145	463	359	78%	40%
Produktion 2030	80	206	106	392	312	80%	34%
Swedish Mining Innovation	50	99	95	244	194	80%	49%
Forskarenkäten							
LIGHTer	29	33	73	135	106	79%	69%
Metalliska material	25	74	76	175	150	86%	51%
PiiA	46	45	88	179	133	74%	66%
Produktion 2030	45	57	84	186	141	76%	60%
Swedish Mining Innovation	23	46	59	128	105	82%	56%

Tabell 3: Svarsfrekvens och bortfall per aktörsgrupp i företagsenkäten

Stora företag							
Program	Studs/Kan ej Svvara/Avregistrerad	Ej svarat på enkäten	Helt eller delvis svarat på enkäten	Totalt underlag	Totalt antal respondenter som vi kunde nå	Andel av respondenterna som gick att nå	Svarsfrekvens för respondenterna som gick att nå
LIGHTer	18	56	49	123	105	85%	47%
Metalliska material	48	120	81	249	201	81%	40%
PiiA	60	117	78	255	195	76%	40%
Produktion 2030	44	93	51	188	144	77%	35%
Swedish Mining Innovation	25	56	42	123	98	80%	43%
Små och medelstora företag							
LIGHTer	25	70	60	155	130	84%	46%
Metalliska material	31	45	26	102	71	70%	37%
PiiA	34	81	58	173	139	80%	42%
Produktion 2030	32	104	50	186	154	83%	32%
Swedish Mining Innovation	16	32	42	90	74	82%	57%
Övriga							
LIGHTer	6	5	2	13	7	54%	29%
Metalliska material	6	13	13	32	26	81%	50%
PiiA	10	16	10	36	26	72%	38%
Produktion 2030	4	9	4	17	13	76%	31%
Swedish Mining Innovation	9	11	11	31	22	71%	50%

Tabell 4: Svarsfrekvens och bortfall per aktörgrupp i forskarenkäten

Universitet och högskolor							
Program	Studs/Kan ej Svara/Avregistrerad	Ej svarat på enkäten	Helt eller delvis svarat på enkäten	Totalt underlag	Totalt antal respondenter som vi kunde nå	Andel av respondenterna som gick att nå	Svarsfrekvens för respondenterna som gick att nå
LIGHTer	2	17	31	50	48	96%	65%
Metalliska material	8	44	37	89	81	91%	46%
PiiA	16	28	47	91	75	82%	63%
Produktion 2030	9	44	56	109	100	92%	56%
Swedish Mining Innovation	9	37	50	96	87	91%	57%
Forskningsinstitut							
LIGHTer	27	16	42	85	58	68%	72%
Metalliska material	16	30	38	84	68	81%	56%
PiiA	30	17	40	87	57	66%	70%
Produktion 2030	36	13	29	78	42	54%	69%
Swedish Mining Innovation	14	9	9	32	18	56%	50%

Tabell 5. Svarsfrekvens och bortfall per startår, båda enkäterna sammantaget

Projekt med startår före 2019							
Program	Studs/Kan ej Svara/Avregistrerad	Ej svarat på enkäten	Helt eller delvis svarat på enkäten	Totalt underlag	Totalt antal respondenter som vi kunde nå	Andel av respondenterna som gick att nå	Svarsfrekvens för respondenterna som gick att nå
LIGHTer	62	86	68	216	154	71%	44%
Metalliska material	103	192	109	404	301	75%	36%
PiiA	132	165	123	420	288	69%	43%
Produktion 2030	111	179	97	387	276	71%	35%
Swedish Mining Innovation	64	80	57	201	137	68%	42%
Projekt med startår 2019 eller senare							
LIGHTer	16	78	116	210	194	92%	60%
Metalliska material	6	60	86	152	146	96%	59%
PiiA	18	94	110	222	204	92%	54%
Produktion 2030	14	84	93	191	177	93%	53%
Swedish Mining Innovation	9	65	97	171	162	95%	60%

3.5.4 Jämförelse mellan sex- och nioårsutvärderingen

Flera enkätfrågor, och delfrågor i enkäten, formulerades på ett praktiskt taget identiskt sätt som frågor i sexårsutvärderingen för att möjliggöra jämförelser över tid. Vi var särskilt intresserade av att undersöka om andelen "uppnådda effekter" hade ökat. Därför bröt vi ut den delpopulation som hade varit målgrupp även för enkäten i sexårsutvärderingen, och jämförde deras svar med svaren i sexårsutvärderingen.

Eftersom enkäten är en totalundersökning (och inte ett urval) och svarsfrekvenserna är höga är utgångsläget är i grunden gott, felmarginalerna i respektive enkät kan betraktas som små. Det finns dock metodologiska skäl att vara något återhållsam i dessa jämförelser:

- Jämförbarheten begränsas av omständigheten att vi inte haft tillgång till mikrodata från sexårsutvärderingen om vilka projektdeltagare som besvarat enkäten. Vi vet inte i vilken utsträckning som svarspopulationerna överlappar varandra (är det samma 40 % av projekten som representeras i svaren eller helt olika?) och vi vet inte i vilken utsträckning som organisationernas kontaktpersoner för projekten har bytts ut under de tre år som gått (vilket kan innebära såväl olika tolkningar som förlorat "projekthistoriskt minne"). Dessa osäkerheter innebär att säkerhetsmarginaler behövs i tolkningen
- Vi ställde heller inte exakt samma fråga i enkäten som i sexårsutvärderingen. Där frågades enbart om "senaste projektet du deltog i" medan vi i nioårsutvärderingen frågade om "sammanvägning av de projekt du deltagit i"

Detta innebär att vi inte med hjälp av någon beräkning kan avgöra osäkerheten i materialet, utan ytterst måste förlita oss på en kvalitativ rimlighetsbedömning. Efter rådgivning från en statistiker med expertis inom enkäter valde vi därför att i rapporten enbart kommentera skillnader för enskilda staplar i diagrammen om de är på 10 procentenheter eller mer.

Vi observerar vidare två generella mönster som återfinns i enkätsvaren för de flesta program. Det ena är att staplarna för resultat och effekter som "har uppnåtts" generellt är *kortare* i nioårs- än i sexårsutvärderingen för resultat och effekter som uppnås relativt *snabbt* och ligger *tidigt i effektkedjan* – exempelvis "nytt Fol-projekt" och "utveckling av demonstrator". Det är kontraintuitivt, men kan möjligen bero på att respondenternas minne av dessa tidiga resultat och effekter har bleknat eller bortses ifrån ifall de därefter har vidareutvecklats till mer konkreta och betydelsefulla effekter. Det kan också bero på att respondenter har svarat för flera projekt eller att individer har bytts ut längs vägen, och inte har den fulla historiska kunskapen.

Det andra mönstret är att staplarna för resultat och effekter som "har uppnåtts" generellt är *längre* i nioårs- än i sexårsutvärderingen sedan för resultat och effekter som *tar längre tid att åstadkomma* och ligger *senare i effektkedjan* som "introduktion av ny vara" och "implementering av nytt material". Det är som förväntat.

Skillnaderna i dessa båda generella mönster är oftast lägre än 10 procentenheter per stapel, men den generella förekomsten och den uppenbara möjliga analytiska förklaringen gör att vi för vissa program kommenterar även dessa mönster i rapporterna.

Vi observerar även att staplarna för förväntade effekter ("kommer att uppnås på sikt") är lägre än de var för tre år sedan, 2019. Vi förmodar att det dels beror på försämrade omvärldsfaktorer (däribland nedgång i konjunkturen och ökade priser på energi och råvaror), dels på att organisationerna antingen har fattat beslut om att inte föra resultaten vidare eller att resultaten har "kallnat" ifall inget systematiskt arbete har gjorts för att föra resultaten vidare.

3.6 Fallstudier

För att komplettera den kvantitativa empirin från i synnerhet webbenkäterna gjorde vi 2–3 fallstudier per program. Syftet var att på ett kontextualiserat sätt belysa vilka slags resultat och effekt som programmen genererar och hur de uppstår, och i förlängningen visa vilken roll programmen har i Fol-systemet. Avsikten var att fallstudierna skulle ge fördjupad förståelse för vilka mekanismer som underlättar uppkomst av effekt, och i förekommande fall beskriva vad det är som försvårar eller förhindrar den och hur dessa hinder kan eller bör hanteras. Ett i sammanhanget litet, men betydelsefullt, bidrag från en SIP i en stor och viktig fråga kan vara mer relevant för en fallstudie än ett stort bidrag i ett mindre sammanhang, inte minst genom att bidra till analysen av programmets mervärde. En sekundär avsikt med fallstudierna är att underlätta för parter som inte har djup insyn i programmen att förstå vilka slags insatser som görs, vilken nytta de ger, och programformens funktion.

Utvärderingsteamet valde ut fallstudierna efter att bland annat ha inhämtat förslag från SIParna på lämpliga fallstudier. Vi sökte även efter kandidater till fallstudier i sexårsutvärderingen, annan dokumentation samt genom att fråga programmets handläggare. Urvalskriterier för fallstudierna:

- Belysa resultat eller effekt av särskild omfattning eller potential
- Belysa SIPens roll i Fol-systemet och samhällsnytta
- Belysa systemfrågor som delvis kan ligga bortom SIParnas inflytande
- Tillfredsställande informationstillgång och berörda parter tillgänglighet och intresse

Urvalet diskuterades med programkontoren och även med beställarna. Urvalsprocessen innebär att urvalet är selekterat och ej statistiskt representativt. Mot bakgrund av syftet med fallstudierna betraktar vi emellertid inte det som något problem, utan snarare något som gör fallstudierna mer meningsfulla. Bredden i materialet och den mer "genomsnittliga" bilden ska andra underlag påvisa, exempelvis responsen i webbenkäterna och experternas bedömningar. Dessutom är det allmänt etablerat att innovationspolitiska program tenderar att ge skeva utfall, där ett mindre antal projekt ger omfattande positiva effekt medan de flesta projekt ger betydligt mindre (spårbara) avtryck av långsiktig betydelse. Det finns således skäl att i en utvärdering säkerställa att man identifierar åtminstone några av de särskilt lyckade fallen eftersom de kan representera en stor del av insatsens mervärde.

3.7 Expertbedömning

Anlitade experter fyller en viktig funktion i utvärderingen genom att bidra med fristående omdömen om relevansen och i viss mån kvaliteten i delar av programmets verksamheter. Experternas utlåtanden används som ett av flera underlag i utvärderingen. Således är experternas roll inte

jämställd med, eller fristående från, de delar av utvärderingen som genomförs av Sweco. Experternas utlåtanden väger emellertid relativt tungt i utvärderingen, eftersom de har djupa insikter i sakområdena och liknande innovationspolicy-insatser inom och bortom Sverige. För transparensens skull och för att värna om experternas fristående roll har deras utlåtanden sammanställts i ett eget dokument som ingår som bilaga i respektive utvärderingsrapport.

Till varje enskild SIP-utvärdering kontrakterades tre experter: en ämnesområdesexpert och två experter på innovationspolicyinstrument av typen strategiska innovationsprogram ("generalister"). Ämnesområdesexperten deltog bara i en enskild SIP-utvärdering medan generalisterna deltog i samtliga fem utvärderingar, men i en arbetsmässigt något mindre roll per utvärdering.

Experterna baserade sina bedömningar på tre typer av underlag:

- Dokumentstudier av programmens agendor, effektlogiker, och eventuella andra styr- och strategidokument, samt tidigare utvärderingar och i förekommande fall analyser av programmen, exempelvis av projektportföljerna, samt information om SIP-instrumentet
- Kvantitativa data och figurer utifrån registeranalyserna och enkäterna
- Ett heldags digitalt möte med varje program, där programmet fick presentera sin verksamhet och prestationer, och experterna kunde ställa frågor till programmets representanter samt diskutera med varandra i enrum. Swecos representanter modererade hela mötet

Efter mötet författade experterna sin rapport i dialog med Sweco. Sweco tillhandahöll ett generiskt upplägg för rapporterna. Ämnesexperten hade i uppdrag att ta en ledande roll i rapportförfattandet.

Bilaga A: Enkätfrågor

Enkät företag

Text i mejlutskick

Ämnesrad: Utvärdering [programnamn]

Vad har er finansiering från [programnamn] lett till?

Under 2022 utvärderas [programnamn] efter nio av programmets tolv år. Utvärderingen genomförs av Sweco på uppdrag av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Fokus ligger på resultat – har finansieringen gjort nytta?

Vi skickar därför denna enkät till deltagande organisationer i samtliga projekt som har finansierats sedan programmets start. Enkäten är ett avgörande underlag i utvärderingen. Den tar 10–15 min att besvara. Svara senast [datum].

Länk till enkäten: [insert länk]

Enkäten kan vidarebefordras till annan person i din organisation.

Stort tack för att du deltar!

Vänliga hälsningar
Tobias Fridholm, utvärderingsansvarig på Sweco

Om du har frågor om enkätens innehåll, kontakta tobias.fridholm@sweco.se. Om du har frågor om enkätens tekniska funktionalitet kan du svara på det här mejlet.

Dina svar är anonyma och ska endast användas i den aktuella utvärderingen. De presenteras i form av tabeller och figurer där det inte framgår vad någon enskild person har svarat, alternativt (vid svar på öppna frågor) på ett sätt så att du och din organisation inte kan identifieras. Dina svar sparas av Sweco i maximalt 1 månad efter att utvärderingsuppdraget har avslutats. Personuppgifter som har använts för att skicka enkäten raderar Sweco, i enlighet med det personuppgiftsbiträdesavtal som Sweco har tecknat med Vinnova, i samband med att utvärderingen av programmet avslutas.

Text på webbenkätens välkomstsida

Hej och välkommen!

Enkäten kan pausas och slutföras vid ett senare tillfälle. Dina svar sparas när du trycker "Nästa". Slutför enkäten senast fredag den 6 maj.

Enligt våra uppgifter har du som representant för din organisation medverkat i projekten nedan. Du kan ha medverkat i fler projekt. Svara i enkäten för alla projekt du har medverkat i.

Projekt 1, Projekt 2, Projekt 3

Enkätfrågor (Fråga 1-3 endast till nya deltagare sedan 2019)

Motiv

1. Vilka motiv var viktiga för ditt företags deltagande i projektet/projekten?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

Fol = forskning och innovation

- Lösa ett specifikt Fol-relaterat problem
- Bygga upp generell Fol-kompetens inom företaget
- Engagera en doktorand för genomförandet
- Rekrytera nydisputerad forskare
- Få tillgång till extern Fol-infrastruktur (labb-/produktions-/prototyp-/test-/demoutrustning, databas, mjukvara etc.)
- Få offentlig delfinansiering till Fol
- Annat [Öppen svarsruta]

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Samverkansmotiv

2. Vilka motiv var viktiga för ditt företags deltagande i projektet/projekten?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Samverkan med universitet/högskola i Sverige
- Samverkan med forskningsinstitut i Sverige
- Samverkan med SMF i Sverige (företag med färre än 250 anställda)
- Samverkan med stort företag i Sverige (över 250 anställda)
- Samverkan med svensk myndighet, region, sjukhus eller kommun
- Samverkan med organisation i utlandet

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Resultat och effekter för företaget

3. Vad har projektet/projekten lett till för ditt företag?

(Har redan uppnåtts, Kommer på sikt att uppnås, Kommer ej att uppnås, Vet inte/Inte relevant)

- Kunskapsöverföring till företaget från universitet/högskola
- Kunskapsöverföring till företaget från forskningsinstitut
- Kunskapsöverföring till företaget från SMF
- Kunskapsöverföring till företaget från stort företag
- Kunskapsöverföring till företaget från myndighet, region, sjukhus eller kommun

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Kompetensutveckling

4. Vad har projektet/projekten bidragit till för ditt företag?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Bättre stöd till min organisations partners, medlemmar eller motsvarande [*Frågan ställdes endast till företagsfrämjande organisationer (branschorg., science parks etc.)*]
- Ökad innovationsförmåga inom de sakområden som deltagandet har rört
- Ökad förmåga att samarbeta med andra delar av den egna organisationen/koncernen i innovationsprojekt
- Ökad förmåga att samarbeta effektivt med företag i innovationsprojekt
- Ökad förmåga att samarbeta effektivt med forskningsinstitut, universitet eller högskolor i innovationsprojekt
- Bättre strategiska beslut i innovationsfrågor, t.ex. i tekniska vägval eller val av samarbeten

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Samverkans effekter

5. Vad har projektet/projekten bidragit till för ditt företag?

(Har redan uppnåtts, Kommer på sikt att uppnås, Kommer ej att uppnås, Vet inte/Inte relevant)

Fol = Forskning och innovation

- Långsiktig Fol-samverkan med universitet/högskola i Sverige
- Långsiktig Fol-samverkan med forskningsinstitut i Sverige
- Långsiktig Fol-samverkan med SMF i Sverige (företag med färre än 250 anställda)
- Långsiktig Fol-samverkan med stort företag i Sverige (över 250 anställda)
- Långsiktig Fol-samverkan med svensk myndighet, region, sjukhus eller kommun
- Långsiktig Fol-samverkan med aktör i utlandet

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Effekter

6. Vad har projektet/projekten bidragit till för ditt företag?

(Har redan uppnåtts, Kommer på sikt att uppnås, Kommer ej att uppnås, "Vet inte/Inte relevant"))

- Nytt Fol-projekt med svensk offentlig delfinansiering
- Nytt Fol-projekt med utländsk/internationell offentlig delfinansiering
- Egenfinansierat följdprojekt
- Implementering av nytt material/ny teknik i befintlig vara/tjänst
- Implementering av ny tillverknings-/produktionsmetod
- Utveckling av demonstrator/prototyp
- Introduktion av ny vara/tjänst/process/system
- Ökad kvalitet i befintlig vara/tjänst/process/system
- Ökad hållbarhet i befintlig vara/tjänst/process/system
- Beviljat patent
- Rekrytering av disputerad forskare
- Annat [Öppen svarsruta]

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Kommersiella effekter

7. Vad har projektet/projekten bidragit till för ditt företag?

(Har redan uppnåtts, Kommer på sikt att uppnås, Kommer ej att uppnås, Vet inte/Inte relevant)

- Bibehållen/utökad Fol-verksamhet i Sverige
- Bibehållen/utökad produktion i Sverige
- Bibehållen/utökad sysselsättning i Sverige
- Ökad omsättning
- Ökad export
- Sänkta kostnader
- Ökade marknadsandelar
- Stärkt internationell konkurrenskraft
- Nytt affärsområde
- Ny affärsmodell
- Annat: [Öppen svarsruta]

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Effekter utanför företaget

8. I vilken grad har projektet/projekten bidragit till följande?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Fysisk infrastruktur som fler organisationer än ditt företag kan använda
- Digital infrastruktur som fler organisationer än ditt företag kan använda
- System som länkar ihop ditt företag med leverantörer/kunder, t.ex. inom logistik, produktion eller underhåll
- Teknologi-/kunskapsspridning till annan bransch/sektor
- Stärkta underleverantörer (avser inte institut/universitet/högskolor)

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Systempåverkan

9. I vilken grad har projektet/projekten inneburit följande?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Dialog med investerare (dvs finansiering i ett senare skede än bidrag från Vinnova m.fl.)
- Dialog med organisationer som utvecklar standarder
- Dialog med myndigheter om offentlig upphandling
- Dialog med myndigheter om andra regelverk etc. som är viktiga i införandet av innovationer
- Insats för att förändra attityder/beteenden hos en användargrupp, i syfte att bana väg för innovation

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Mervärde

10. I vilken grad gäller följande?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Gäller inte alls" resp. "Gäller helt" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- [Insert programnamn] programkontor har gjort insatser (t.ex. strategiska projekt, konferenser, rådgivning) som har varit till nytta för mitt företag
- Projektet/projekten har inneburit att mitt företag har satsat mer interna resurser på innovation inom det aktuella området än vi annars hade gjort
- Projektet/projekten har inneburit att innovationsprocessen går snabbare i mitt företag än annars hade varit fallet

11. I vilken grad gäller följande?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Gäller inte alls" resp. "Gäller helt" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Projektet/projekten hade genomförts i liknande omfattning även utan finansieringen från [Insert programnamn]
- Om mitt företag hade genomfört motsvarande projekt internt istället för genom [insert programnamn] så hade vi fått minst lika stor utväxling per satsad krona
- Projektet/projekten har inneburit att mitt företag har avstått från att ansöka om/delta i ett annat offentligt delfinansierat Fol-projekt

Kommentar: [Öppen svarsruta]

12. Här ska en programspecifik fråga in.

Avslutning

13. Vad är det viktigaste bidraget från projektet/projekten?

[Öppen svarsruta]

14. Är det något vi missat fråga om, eller annat du vill framföra?

[Öppen svarsruta]

Enkät forskare

Text i mejlutskick

Ämnesrad: Utvärdering [programnamn]

Vad har er finansiering från [programnamn] lett till?

Under 2022 utvärderas [programnamn] efter nio av programmets tolv år. Utvärderingen genomförs av Sweco på uppdrag av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Fokus ligger på resultat – har finansieringen gjort nytta?

Vi skickar därför denna enkät till deltagande organisationer i samtliga projekt som har finansierats sedan programmets start. Enkäten är ett avgörande underlag i utvärderingen. Den tar 10–15 min att besvara. Svara senast [datum].

Länk till enkäten: [insert länk]

Enkäten kan vidarebefordras till annan person i din organisation.

Stort tack för att du deltar!

Vänliga hälsningar

Tobias Fridholm, utvärderingsansvarig på Sweco

Om du har frågor om enkätens innehåll, kontakta tobias.fridholm@sweco.se. Om du har frågor om enkätens tekniska funktionalitet kan du svara på det här mejlet.

Dina svar är anonyma och ska endast användas i den aktuella utvärderingen. De presenteras i form av tabeller och figurer där det inte framgår vad någon enskild person har svarat, alternativt (vid svar på öppna frågor) på ett sätt så att du och din organisation inte kan identifieras. Dina svar sparas av Sweco i maximalt 1 månad efter att utvärderingsuppdraget har avslutats. Personuppgifter som har använts för att skicka enkäten raderar Sweco, i enlighet med det personuppgiftsbiträdesavtal som Sweco har tecknat med Vinnova, i samband med att utvärderingen av programmet avslutas.

Text på webbenkätens välkomstsida

Hej och välkommen!

Enkäten kan pausas och slutföras vid ett senare tillfälle. Dina svar sparas när du trycker "Nästa". Slutför enkäten senast [datum].

Enligt våra uppgifter har du som representant för din organisation medverkat i projekten nedan. Du kan ha medverkat i fler projekt. Svara i enkäten för alla projekt du har medverkat i.

Projekt 1, Projekt 2, Projekt 3

Enkätfrågor (Fråga 1-3 endast till nya deltagare sedan 2019)

Motiv

1. Vilka motiv var viktiga för din organisations deltagande i projektet/projekten?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

Fol = forskning och innovation

- Lösa ett specifikt Fol-relaterat problem
- Bygga generell Fol-kompetens
- Finansiering till högskoledoktorand
- Finansiering till industridoktorand
- Finansiering till disputerad forskare
- Finansiering till annat
- Insikt i industriella behov/arbetssätt
- Arbeta med industriellt relevanta problem
- Annat [Öppen svarsruta]

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Samverkansmotiv

2. Vilka motiv var viktiga för din organisations deltagande i projektet/projekten?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Samverkan med universitet/högskola i Sverige
- Samverkan med forskningsinstitut i Sverige
- Samverkan med SMF i Sverige (företag med färre än 250 anställda)
- Samverkan med stort företag i Sverige (över 250 anställda)
- Samverkan med svensk myndighet, region, sjukhus eller kommun
- Samverkan med organisation i utlandet

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Resultat och effekter för företaget

3. Vad har projektet/projekten lett till för din organisation?

(Har redan uppnåtts, Kommer på sikt att uppnås, Kommer ej att uppnås, Vet inte/Inte relevant)

- Kunskapsöverföring till din organisation från universitet/högskola
- Kunskapsöverföring till din organisation från forskningsinstitut
- Kunskapsöverföring till din organisation från SMF
- Kunskapsöverföring till din organisation från stort företag
- Kunskapsöverföring till din organisation från myndighet, region, sjukhus eller kommun
- Vetenskaplig publikation ej samförfattad med företag
- Vetenskaplig publikation samförfattad med företag

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Kompetensutveckling

4. Vad har projektet/projekten bidragit till för din organisation?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Ökad förmåga att bidra till innovation inom de sakområden som deltagandet har rört
- Ökad förmåga att samarbeta med andra delar av den egna organisationen i innovationsprojekt
- Ökad förmåga att samarbeta effektivt med företag i innovationsprojekt
- Ökad förmåga att samarbeta effektivt med andra forskningsinstitut, universitet eller högskolor i innovationsprojekt
- Bättre strategiska beslut i innovationsfrågor, t.ex. i tekniska vägval eller val av samarbeten

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Samverkans effekter

5. Vad har projektet/projekten bidragit till för din organisation?

(Har redan uppnåtts, Kommer på sikt att uppnås, Kommer ej att uppnås, Vet inte/Inte relevant)

Fol = Forskning och innovation

- Långsiktig Fol-samverkan med universitet/högskola i Sverige
- Långsiktig Fol-samverkan med forskningsinstitut i Sverige
- Långsiktig Fol-samverkan med SMF i Sverige (företag med färre än 250 anställda)
- Långsiktig Fol-samverkan med stort företag i Sverige (minst 250 anställda)
- Långsiktig Fol-samverkan svensk myndighet, region, sjukhus eller kommun
- Långsiktig Fol-samverkan med aktör i utlandet

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Effekter

6. Vad har projektet/projekten bidragit till för din organisation?

(Har redan uppnåtts, Kommer på sikt att uppnås, Kommer ej att uppnås, "Vet inte/Inte relevant"))

- Nytt Fol-projekt med svensk offentlig finansiering
- Nytt Fol-projekt med utländsk/internationell offentlig finansiering
- Följdprojekt med privat finansiering
- Utveckling av nytt/modifierat material/teknik
- Utveckling av metod för varu-/tjänste-/processutveckling
- Utveckling av metod för tillverkning/produktion
- Utveckling av demonstrator/prototyp
- Beviljat patent
- Doktorsexamen
- Rekrytering av disputerad forskare
- Annat [Öppen svarsruta]

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Organisatoriska effekter

7. Vad har projektet/projekten bidragit till för din organisation?

(Har redan uppnåtts, Kommer på sikt att uppnås, Kommer ej att uppnås, Vet inte/Inte relevant)

- Mer industrirelevant Fol-inriktning
- Stärkt internationell konkurrenskraft
- Ökad kapacitet att bidra till omställningen till ett hållbart samhälle
- Annat: [Öppen svarsruta]

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Effekter utanför organisationen

8. I vilken grad har projektet/projekten bidragit till följande?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Fysisk infrastruktur som fler organisationer än din kan använda
- Digital infrastruktur som fler organisationer än din kan använda
- Teknologi-/kunskapsspridning till annan bransch/sektor

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Systempåverkan

9. I vilken grad har projektet/projekten inneburit följande?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Inte alls" resp. "I mycket hög grad" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Dialog med investerare (dvs finansiering i ett senare skede än bidrag från Vinnova m.fl.)
- Dialog med organisationer som utvecklar standarder
- Dialog med myndigheter om offentlig upphandling
- Dialog med myndigheter om andra regelverk etc. som är viktiga i införandet av innovationer
- Insats för att förändra attityder/beteenden hos en användargrupp, i syfte att bana väg för innovation

Kommentar: [Öppen svarsruta]

Mervärde

10. I vilken grad gäller följande?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Gäller inte alls" resp. "Gäller helt" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- [Insert programnamn] programkontor har gjort insatser (t.ex. strategiska projekt, konferenser, rådgivning) som har varit till nytta för min organisation
- Projektet/projekten har inneburit att min organisation har satsat mer interna resurser inom det aktuella området än vi annars hade gjort

11. I vilken grad gäller följande?

(Femgradig skala; märk ut extremvärdena med "Gäller inte alls" resp. "Gäller helt" + ha med "Vet inte/Inte relevant")

- Projektet/projekten hade genomförts i liknande omfattning även utan finansieringen från [Insert programnamn]
- Projektet/projekten har inneburit att min organisation har avstått från att ansöka om/delta i ett annat offentligt delfinansierat Fol-projekt

Kommentar: [Öppen svarsruta]

12. Här ska en programspecifik fråga in.

Avslutning

13. Vad är det viktigaste bidraget från projektet/projekten?

[Öppen svarsruta]

14. Är det något vi missat fråga om, eller annat du vill framföra?

[Öppen svarsruta]

Bilaga B: Självvärderingsenkät

Detta dokument är en självvärderingsenkät där respektive Strategiskt innovationsprogram ombeds reflektera över de resultat, det mervärde som har åstadkommits, vilket bidrag till de övergripande effektmålen som åstadkommits och hur arbetet med handlingsplanen fortlöpt. Vi vore mycket tacksamma för utförliga svar, eftersom frågeställningarna är centrala i utvärderingen. Någon enstaka fråga kan passa en viss SIP mindre bra, givet dess verksamhet och insatsområdets karaktär. I så fall önskar vi att ni beskriver det i ert svar men ändå besvarar frågan så gott det går. Vi följer gärna upp era svar i den dialog vi ser fram emot att ha med er.

Frågorna 1 och 6 avser den senaste etappen. Frågorna 2–5 avser hela programperioden, men vi vore tacksamma om ni i redogörelsen tydliggör vad som har skett under den senaste etappen jämfört med tidigare etapper.

Maxantal sidor: 10.

- 1. Hur har SIPen utvecklats sedan sexårsutvärderingen (2019) genomfördes? Beskriv särskilt vilka inslag i programmet och programkontorets arbete som har utvecklats mest, och hur det kopplar till den strategi har ni haft för att utveckla SIPen. Om inga egentliga förändringar har gjorts bör det också motiveras.*
- 2. Beskriv på vilket sätt och i vilken utsträckning SIPen har lyckats mobilisera önskvärda kategorier eller konstellationer av aktörer. Vilka specifika utmaningar har funnits i detta avseende, och hur har de hanterats?*
- 3. Hur har programmet och projektportföljen bidragit till utveckla SIPens insatsområde?*
 - a. Ge exempel på utveckling av metoder, arbetssätt och processer som programmet har bidragit till! Exempelen kan röra enskilda aktörers interna arbete såväl som samverkan mellan flera aktörer.*
 - b. Ge exempel på hur (om) SIPen eller dess projekt har bidragit till utveckling av ändamålsenliga regler eller andra incitament som styr utvecklingen i rätt riktning! Exempelen kan vara av många olika slag – som att en myndighet som utfärdar föreskrifter inom ett visst område har påverkats av insikter från programmet, att minska hinder som externa investerare upplever, eller att främja offentlig upphandling av nya innovativa lösningar.*
 - c. Ge exempel på betydelsefulla projektbidrag som handlat om att ny teknik tagits fram, att infrastruktur har byggts, eller att det har utvecklats nya framgångsrika varor och tjänster!*
- 4. Vilket mervärde har SIPens verksamhet haft för utvecklingen av SIPens insatsområde? Mervärdet kan handla om fler och större satsningar inom ett viktigt område. Mervärdet kan också vara av mer kvalitativ karaktär, exempelvis främjande av särskilt angelägen kunskap i ett visst sammanhang, nätverk, gemensamma strategier, snabbhet, policypåverkan.*
- 5. På vilka sätt bidrar verksamheten i SIPen till Vinnovas, Formas och Energimyndighetens fem effektmål för hela SIP-instrumentet? Beskriv övergripande hur SIPen har bidragit till*

respektive mål nedan. Ange gärna specifika insatser och eventuella resultat som ni uppfattar som särskilt betydelsefulla, eller som har potential att bli det.

1. Stärkt hållbar tillväxt.
 2. Stärkt konkurrenskraft och ökad export för svenskt näringsliv.
 3. Att göra Sverige till ett attraktivt land att investera och bedriva verksamhet i.
 4. Hållbar samhällsutveckling som tryggar försörjning, välfärd, miljö- och energipolitiska mål.
 5. Skapa förutsättningar för hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar.
6. *Beskriv hur arbetet med den handlingsplan som togs fram efter sexårsutvärderingen har genomförts! Kommentera varje punkt i handlingsplanen. Vilka punkter i handlingsplanen har ni särskilt tagit fasta på och utvecklat? Har någon punkt varit särskilt utmanande att hantera, i så fall varför? Vad förklarar eventuella avvikelser från handlingsplanen?*
7. *Vad bedömer ni är de viktigaste utvecklingsområdena eller åtgärderna för att SIPen ska vara framgångsrik i under den avslutande etappen? Vad i den verksamhet och de strukturer som SIPen har genererat är särskilt betydelsefullt att ta om hand efter att SIPens finansiering har avslutats, och vad bör programkontoret och styrelsen göra under den avslutande etappen för att bidra till att så sker?*